

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

18. travnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma – Direktiva (EU) 2015/849 – Područje primjene – Obveznik – Članak 3. točka 7. podtočka (c) – Pojam ‚pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva‘ – Osiguravanje registriranog sjedišta – Vlasnik nekretnine koji je sklopio ugovore o zakupu s pravnim osobama – Registracija sjedišta tih pravnih osoba u toj nekretnini”

U predmetu C-22/23,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Administratīvā rajona tiesa (Općinski upravni sud, Latvija), odlukom od 18. siječnja 2023., koju je Sud zaprimio 19. siječnja 2023., u postupku

„**Citadeles nekustamie īpašumi**” SIA

protiv

Valsts ieņēmumu dienests,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Arabadžiev, predsjednik vijeća, T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin (izvjestitelj) i I. Ziemele, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za „Citadeles nekustamie īpašumi” SIA, S. Bokta-Strautmane, *advokāte*,
 - za Valsts ieņēmumu dienests, I. Jaunzeme, *ģenerāldirektore*,
 - za Europisku komisiju, G. Goddin i I. Rubene kao i G. von Rintelen, u svojstvu agenata,
- saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. siječnja 2024.,

* Jezik postupka: latvijski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. točke 7. podtočke (c) Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL 2015., L 141, str. 73.), kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. (SL 2018., L 156, str. 43.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2015/849).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva „Citadeles nekustamie ģpašumi” SIA (u daljnjem tekstu: društvo Citadele) i Valsts ieņēmumu dienests (Državna porezna uprava, Latvija) (u daljnjem tekstu: VID) u vezi s novčanom kaznom koja je društvu Citadele izrečena za povrede nacionalnih odredaba o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2015/849

- 3 U skladu s uvodnom izjavom 1. Direktive 2015/849:
„Tokovi nezakonitog novca mogu narušiti integritet, stabilnost i ugled financijskog sektora te ugroziti unutarnje tržište [Europske u]nije kao i međunarodni razvoj. Pranje novca, financiranje terorizma i organiziranog kriminala i dalje su značajni problemi koje treba rješavati na razini Unije. Osim daljnjeg razvoja kaznenopravnog pristupa na razini Unije, ciljna i proporcionalna prevencija korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma neophodna je i može dati dodatne rezultate.”
- 4 Članak 1. stavak 1. te direktive predviđa:
„Cilj je ove Direktive sprečavanje korištenja financijskog sustava Unije u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.”
- 5 Članak 2. navedene direktive određuje:
„1. Ova se Direktiva primjenjuje na sljedeće obveznike:
[...]
3. sljedeće fizičke ili pravne osobe u obavljanju njihovih profesionalnih djelatnosti:
[...]

(b) javne bilježnike i druge neovisne pravne stručnjake ako sudjeluju, bilo da djeluju u ime svoje stranke bilo za svoju stranku, u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pak pružaju pomoć u planiranju ili provođenju transakcija za svoje stranke u vezi s:

i. kupnjom i prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata;

[...]

(c) pružatelje usluga trusta ili trgovačkih društava koji nisu obuhvaćeni točkama (a) ili (b);

(d) posrednike u prometu nekretnina, između ostalog kada djeluju kao posrednici u iznajmljivanju nekretnina, ali samo u vezi s transakcijama u kojima mjesečna najamnina iznosi 10 000 EUR ili više;

[...]

7. U procjeni rizika od pranja novca ili financiranja terorizma u svrhe ovoga članka, države članice posebno paze na svaku financijsku aktivnost koja se po svojoj prirodi smatra osobito pogodnom za uporabu ili zlouporabu u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma.

[...]”

6 Članak 3. Direktive 2015/849 glasi:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

7. ‚pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva’ znači svaka osoba koja slijedom svojeg poslovanja trećim osobama pruža bilo koju od sljedećih usluga:

(a) osnivanje trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba;

(b) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju direktora ili tajnika trgovačkog društva, partnera u partnerstvu ili sličnog položaja u odnosu na druge pravne osobe;

(c) pružanje usluga registriranog sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese i ostalih povezanih usluga trgovačkom društvu, partnerstvu ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili aranžmanu;

(d) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da djeluje kao upravitelj ekspresnog trusta ili sličnog pravnog aranžmana;

(e) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju nominalnog dioničara u ime druge osobe osim trgovačkog društva uvrštenog na uređeno tržište koje podliježe obvezi objavljivanja u skladu s pravom Unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima;

[...]”

7 Članak 4. te direktive glasi:

„1. Države članice, u skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika, osiguravaju da područje primjene ove Direktive obuhvaća, u cijelosti ili djelomično, i profesije i kategorije poduzeća, koji nisu obveznici iz članka 2. stavka 1., a koje se bave aktivnostima za koje je osobito vjerojatno da će se upotrebljavati za potrebe pranja novca ili financiranja terorizma.

2. Kada država članica proširi područje primjene ove Direktive i na druge profesije ili kategorije poduzeća osim onih iz članka 2. stavka 1., ona o tome obavješćuje [Europsku k]omisiju.”

8 Članak 5. navedene direktive određuje:

„Države članice mogu donijeti ili zadržati na snazi strože odredbe u području koje obuhvaća ova Direktiva u svrhu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma, u granicama prava Unije.”

Direktiva (EU) 2017/1132

9 U skladu s člankom 4. Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL 2017., L 169, str. 46.):

„U statutu ili u aktu o osnivanju ili u zasebnom dokumentu koji je objavljen u skladu s postupkom utvrđenim u zakonodavstvu svake države članice u skladu s člankom 16. navode se barem sljedeće informacije:

(a) sjedište;

[...]”

Latvijsko pravo

10 Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te širenja nuklearnog naoružanja) od 17. srpnja 2008. (*Latvijas Vēstnesis*, 2008., br. 116) izmijenjen je, među ostalim, radi prenošenja Direktive 2015/849 u latvijski pravni sustav.

11 Taj zakon, u verziji koja se primjenjuje na činjenice iz glavnog postupka (u daljnjem tekstu: Zakon o sprječavanju pranja novca), u članku 1. stavku 1. navodi:

„U ovom zakonu koriste se sljedeći pojmovi:

[...]

10. „pružatelj usluga povezanih s osnivanjem i funkcioniranjem pravnih aranžmana ili pravnih osoba’: pravna ili fizička osoba koja ima poslovne odnose s klijentima i pruža im sljedeće usluge:

[...]

(c) pružanje pravnim aranžmanima ili pravnim osobama registriranog sjedišta, adrese za zaprimanje poštanskih pošiljaka odnosno fizičke adrese za izvršavanje transakcija ili pružanje sličnih usluga.

[...]”

12 Članak 3. stavak 1. Zakona o sprečavanju pranja novca predviđa:

„Obveznici su osobe koje obavljaju gospodarsku ili profesionalnu djelatnost:

[...]

5. pružatelji usluga povezanih s osnivanjem i funkcioniranjem pravnih aranžmana ili pravnih osoba;

[...]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 13 Društvo Citadele je trgovačko društvo čija djelatnost, među ostalim, uključuje kupnju i prodaju vlastitih nekretnina, davanje nekretnina koje su u njegovu vlasništvu u zakup te upravljanje tim nekretninama. Od rujna 2021. do veljače 2022. nad njim je proveden inspekcijski pregled u području sprečavanja pranja novca koji je proveo nadležni subjekt VID-a.
- 14 U svojem izvješću o inspekcijskom pregledu to je tijelo smatralo da se za društvo Citadele treba smatrati da obavlja djelatnost „pružatelja usluga povezanih s osnivanjem i funkcioniranjem pravnih aranžmana ili pravnih osoba” u smislu članka 1. stavka 1. točke 10. Zakona o sprečavanju pranja novca, zato što daje u zakup prostorije smještene u zgradi koja mu pripada pravnim osobama i pravnim aranžmanima koji su registrirali svoje sjedište u tim prostorijama. No, društvo Citadele nije prijavilo tu djelatnost VID-u niti je, slijedom toga, ispunilo obveze koje iz te djelatnosti proizlaze na temelju tog zakona.
- 15 Posljedično, odlukom od 28. ožujka 2022. nadležno tijelo VID-a izreklo je društvu Citadele novčanu kaznu u iznosu od 1000 eura.
- 16 Društvo Citadele je protiv te odluke podnijelo žalbu glavnom ravnatelju VID-a, koji ju je potvrdio odlukom od 15. lipnja 2022.
- 17 Glavni ravnatelj VID-a se pozvao na činjenicu da gospodarska djelatnost društva Citadele predstavlja pružanje usluga povezanih s osnivanjem i funkcioniranjem pravnih aranžmana ili pravnih osoba jer je u predmetnim ugovorima o zakupu to društvo zakupnicima odobrilo da svoje sjedište registriraju na adresi prostora danih u zakup. Stoga ga je trebalo smatrati obveznikom u skladu s člankom 3. Zakona o sprečavanju pranja novca.
- 18 Tužbom od 15. srpnja 2022. društvo Citadele podnijelo je Administratīvā rajona tiesi (Općinski upravni sud, Latvija), sudu koji je uputio zahtjev, tužbu za poništenje odluke od 15. lipnja 2022. jer nema svojstvo obveznika i stoga nije dužno ispuniti pravne zahtjeve povezane s tom kvalifikacijom.
- 19 Točnije, to društvo tvrdi da se u okviru svoje djelatnosti bavi upravljanjem i davanjem u zakup nekretnina koje mu pripadaju a da zakupnicima ne pruža druge usluge. Ugovori o zakupu o kojima je riječ u glavnom postupku samo predviđaju, među pravima priznatim zakupnicima, mogućnost da oni registriraju svoje sjedište u zakupljenim nekretninama, a ugovorena zakupnina ne ovisi o činjenici je li zakupnik tamo registrirao svoje sjedište ili nije.

- 20 Sud koji je uputio zahtjev navodi da definicija pojma „pružatelj usluga povezanih s osnivanjem i funkcioniranjem pravnih aranžmana ili pravnih osoba” iz članka 1. stavka 1. točke 10. Zakona o sprečavanju pranja novca odgovara definiciji pojma „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva” iz članka 3. točke 7. Direktive 2015/849.
- 21 Međutim, ni ta odredba ni bilo koja druga odredba Direktive 2015/849 ne pojašnjava treba li pojam „usluga trusta ili trgovačkog društva” tumačiti na način da je riječ o zasebnoj usluzi koja ne proizlazi iz transakcije davanja u zakup vlastite nekretnine odnosno koja nije povezana s tom transakcijom.
- 22 Međutim, sud koji je uputio zahtjev ima sumnje vezane uz to može li se zakupodavca nekretnine smatrati „pružateljem usluga trgovačkog društva” u smislu članka 3. točke 7. Direktive 2015/849.
- 23 U tom pogledu, taj sud navodi da, kako bi se izvršio upis pravne osobe ili pravnog aranžmana u sudski registar, podnositelj zahtjeva mora nadležnom tijelu navesti svoje registrirano sjedište, koje je u većini slučajeva i mjesto obavljanja gospodarske djelatnosti. On dodaje da, iako je do 31. srpnja 2021. navođenje registriranog sjedišta u zakupljenom prostoru zahtijevalo postojanje vlasnikove suglasnosti, takva se suglasnost od 1. kolovoza 2021. više ne zahtijeva. Budući da su ugovori o zakupu o kojima je riječ u glavnom postupku sklopljeni prije tog datuma, suglasnost koju je društvo Citadele dalo u tim ugovorima može se smatrati običnom suglasnošću radi ispunjavanja zahtjeva predviđenih nacionalnim pravom, a ne posebnom uslugom.
- 24 Osim toga, navodi da se Direktiva 2015/849 primjenjuje, što se tiče transakcija s nekretninama, na javne bilježnike i druge nezavisne pravne stručnjake kao i na posrednike u prometu nekretnina. Nasuprot tomu, pružatelji usluga trgovačkog društva smatraju se zasebnim subjektima u smislu navedene direktive, koji nisu povezani s tim transakcijama.
- 25 S obzirom na to, sud koji je uputio zahtjev ističe da se u skladu s člankom 2. stavkom 7. Direktive 2015/849 utvrđuje da u procjeni rizika od pranja novca ili financiranja terorizma države članice posebno paze na svaku financijsku aktivnost koja se po svojoj prirodi smatra osobito pogodnom za uporabu ili zlorabu u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma.
- 26 Budući da država članica stoga može široko tumačiti aktivnosti koje obavljaju osobe koje mogu dovesti do ostvarenja nezakonitog cilja, taj sud smatra da je također moguće da se zakupodavca nekretnine treba smatrati pružateljem usluga trusta ili trgovačkog društva u slučajevima u kojima daje u zakup nekretninu koja mu pripada zakupniku koji u njoj registrira svoje sjedište i ondje obavlja poslovnu djelatnost, kako bi se smanjila vjerojatnost uključenosti potonjeg u operacije pranja novca ili financiranja terorizma.
- 27 Naposljetku, postavlja se i pitanje treba li svaku osobu koja daje u zakup nekretninu u svojem vlasništvu smatrati pružateljem usluga trusta ili trgovačkog društva u smislu članka 3. točke 7. Direktive 2015/849, uključujući i fizičke osobe, što bi podrazumijevalo da se na njih primjenjuju isti zahtjevi kao i na pravne osobe i pravne aranžmane.

28 U tim je okolnostima Administrativā rajona tiesa (Općinski upravni sud) odlučila prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Treba li pojam ‚pružatelj usluga trgovačkog društva‘ iz članka 3. točke 7. podtočke (c) Direktive 2015/849 tumačiti na način da je riječ o zasebnoj usluzi koja ne proizlazi iz transakcije davanja u zakup vlastite nekretnine odnosno koja nije povezana s tom transakcijom, neovisno o tome je li zakupodavac zakupniku dao suglasnost da adresu nekretnine u zakupu upiše kao svoje registrirano sjedište i ondje izvršava transakcije?
2. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, treba li pojam ‚pružatelj usluga trgovačkog društva‘ iz članka 3. točke 7. podtočke (c) Direktive 2015/849 tumačiti na način da se u slučaju da nekretninu u zakup daje fizička osoba, na nju moraju primjenjivati isti zahtjevi kao i na pravnu osobu ili pravni aranžman, neovisno o činjeničnim okolnostima kao što su, primjerice, broj nekretnina koje navedena fizička osoba posjeduje i daje u zakup, nepovezanost davanja nekretnine u zakup s gospodarskom djelatnošću ili druge okolnosti?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 29 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. točku 7. podtočku (c) Direktive 2015/849 tumačiti na način da pojam „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva“, u smislu te odredbe, obuhvaća vlasnika koji je zakupodavac nekretnine u kojoj zakupnik, uz njegovu suglasnost, registrira svoje sjedište i izvršava transakcije.
- 30 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, prilikom tumačenja određene odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst te ciljeve propisa kojeg je dio (presuda od 17. studenoga 2022., Rodl & Partner, C-562/20, EU:C:2022:883, t. 81. i navedena sudska praksa).
- 31 Glavni je cilj Direktive 2015/849, kao što to proizlazi iz njezina naslova i članka 1. stavaka 1. i 2., sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (presuda od 17. studenoga 2022., Rodl & Partner, C-562/20, EU:C:2022:883, t. 33. i navedena sudska praksa).
- 32 Konkretnije, cilj je odredbi Direktive 2015/849, koje su preventivne naravi, u skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika utvrditi niz preventivnih i odvraćajućih mjera za učinkovito suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, kako bi se izbjegla mogućnost, kao što proizlazi iz uvodne izjave 1. te direktive, da nezakoniti tokovi novca naštetite integritetu, stabilnosti i ugledu financijskog sektora Unije, ugroze njezino unutarnje tržište i međunarodni razvoj (presuda od 17. studenoga 2022., Rodl & Partner, C-562/20, EU:C:2022:883, t. 34. i navedena sudska praksa).
- 33 U tom pogledu u članku 2. Direktive 2015/849 navode se subjekti na koje se ta direktiva primjenjuje zbog njihova sudjelovanja u provedbi financijskih transakcija ili aktivnosti.
- 34 Navedena se direktiva tako osobito primjenjuje, u skladu s njezinim člankom 2. stavkom 1. točkom 3. podtočkom (c), na pružatelje usluga trgovačkih društava i trustova koji već nisu obuhvaćeni tim člankom 2. stavkom 1. točkom 3. podtočkama (a) ili (b).

- 35 U skladu s člankom 3. točkom 7. podtočkom (c) Direktive 2015/849, „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva” znači svaka osoba koja pruža „uslugu registriranog sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese i ostale povezane usluge trgovačkom društvu, partnerstvu ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili aranžmanu”, pri čemu se te usluge moraju pružati slijedom njegova poslovanja i to trećim osobama.
- 36 U tom pogledu valja istaknuti da Direktiva 2015/849 ne sadržava nikakvu definiciju usluge koja se sastoji od pružanja „registriranog sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese” navedenu u toj odredbi.
- 37 Međutim, pojam „registrirano sjedište” obično označava sjedište pravne osobe, kako je definirano u njezinu statutu ili bilo kojem drugom jednakovrijednom dokumentu. Osnivanje pravne osobe u pravilu zahtijeva utvrđivanje sjedišta, kao što to primjerice pokazuje – kad je riječ o pravnim osobama koje spadaju u područje primjene Direktive 2017/1132 – njezin članak 4. točka (a). Tom se odredbom predviđa da se u statutu pravne osobe ili u aktu o njezinu osnivanju ili u zasebnom dokumentu koji je objavljen mora naznačiti sjedište.
- 38 Osim toga, s obzirom na to da utvrđivanje sjedišta zahtijeva navođenje ne samo mjesta, već i točne adrese, kao što se čini da je slučaj u latvijskom pravu koje se primjenjuje u ovom slučaju, tako navedeno sjedište pruža, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 36. svojeg mišljenja, kontaktnu točku za profesionalne i administrativne svrhe poput trgovačke, poštanske ili upravne adrese, koja osobito može poslužiti za dostavu korespondencije.
- 39 Usluga koja se sastoji od pružanja „registriranog sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese”, u smislu članka 3. točke 7. podtočke (c) Direktive 2015/849 podrazumijeva, dakle, kao što je to nezavisni odvjetnik također istaknuo u točkama 37. i 38. svojeg mišljenja, stavljanje na raspolaganje takve kontaktne točke, što se razlikuje od usluge koja se sastoji od običnog davanja u zakup nekretnine.
- 40 Naime, s jedne strane, predmet zakupa nekretnine načelno se ograničava na obvezu stavljanja na raspolaganje te nekretnine uz plaćanje zakupnine. S druge strane, korištenje usluge koja se sastoji od pružanja registriranog sjedišta ili poslovne, korespondentne ili administrativne adrese, ni na koji način ne pretpostavlja sklapanje ugovora o zakupu nekretnine i u pravilu podrazumijeva pružanje dodatnih usluga, poput dostave administrativnih dokumenata.
- 41 Uporaba veznika „i” u tekstu članka 3. točke 7. podtočke (c) Direktive 2015/849, u kojem se spominje pružanje „ostalih povezanih usluga”, potvrđuje tumačenje prema kojem puko stavljanje na raspolaganje nekretnine, čak i ako se koristi za „registrirano sjedište, poslovnu adresu, korespondentnu adresu ili administrativnu adresu”, nije dovoljno za kvalifikaciju zakupodavca kao „pružatelja usluga trusta ili trgovačkih društava” u smislu te odredbe.
- 42 Osim toga, sama okolnost da se zakupodavac u ugovoru o zakupu slaže s činjenicom da zakupnik može registrirati svoje sjedište u dotičnoj nekretnini ne može se smatrati „povezanom uslugom” u smislu te odredbe.
- 43 Naime, s jedne strane, kao što je to istaknula Komisija u svojim pisanim očitovanjima, u okviru ugovora o zakupu nekretnine pravo korištenja adrese te nekretnine kao registriranog sjedišta samo je sporedno pravo koje proizlazi iz glavne usluge. Isto vrijedi i za pravo korištenja tom adresom kao poslovnom, korespondentnom ili administrativnom adresom. S druge strane,

unošenje u ugovor o zakupu odredbe kojom se izražava suglasnost zakupodavca u pogledu korištenja navedene nekretnine za tu posebnu svrhu može se objasniti, kao u ovom slučaju, zakonskom obvezom kojom se nalaže dokazivanje postojanja takve suglasnosti.

- 44 Kad je riječ o kontekstu u kojem se nalazi članak 3. točka 7. podtočka (c) Direktive 2015/849, kao što je to istaknuto u točki 34. ove presude, ta se direktiva, u skladu s njezinim člankom 2. stavkom 1. točkom 3. podtočkom (c), primjenjuje, među ostalim, na pružatelje usluga trusta ili trgovačkog društva kao obveznike.
- 45 Kao što to proizlazi iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočke (b) podpodtočke i. i podtočke (d) Direktive 2015/849, među obveznicima se nalaze i javni bilježnici i drugi neovisni pravni stručnjaci koji sudjeluju u transakciji koja uključuje nekretnine ili pak pružaju pomoć u planiranju ili provođenju transakcija za svoje stranke u vezi s kupnjom i prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata, kao i posrednici u prometu nekretnina, uključujući i kada djeluju kao posrednici u iznajmljivanju nekretnina.
- 46 Međutim, za razliku od tih potonjih vrsta obveznika, Direktiva 2015/849 ne povezuje svojstvo „pružatelja usluga trusta ili trgovačkog društva” s transakcijama koje uključuju nekretnine. Osim toga, zakonodavac Unije nije ni općenito, ni pod određenim uvjetima, uključio zakupodavce nekretnina među obveznike iz članka 2. stavka 1. te direktive.
- 47 Osim toga, niti druge usluge koje pruža „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva”, navedene u članku 3. točki 7. podtočkama (a) do (e) te direktive ne odnose se na transakcije koje uključuju nekretnine.
- 48 Međutim, treba dodati da se Direktivom 2015/849 provodi samo minimalno usklađivanje zato što njezin članak 5. dopušta državama članicama da propišu ili održe na snazi strože odredbe, ako je njihov cilj jačanje mjera za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, u granicama prava Unije (presuda od 17. studenoga 2022., Rodl & Partner, C-562/20, EU:C:2022:883, t. 46.).
- 49 Usto, u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2015/849, države članice su obvezne, u skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika, osiguravati da područje primjene te direktive obuhvaća, u cijelosti ili djelomično, i profesije i kategorije poduzetnika koje nisu obveznici iz članka 2. stavka 1. navedene direktive, a koje se bave aktivnostima za koje je osobito vjerojatno da će se upotrebljavati za potrebe pranja novca ili financiranja terorizma. U tom smislu članak 4. stavak 2. Direktive 2015/849 predviđa da kada država članica proširi područje primjene te direktive i na druge profesije ili kategorije poduzeća osim onih iz njezina članka 2. stavka 1., ona o tome obavješćuje Komisiju.
- 50 U ovom slučaju, s obzirom na informacije kojima raspolaže Sud, čini se da, kad je riječ o zakupodavcima vlasnicima nekretnina u kojima zakupnici, uz njihovu suglasnost, registriraju sjedište i izvršavaju transakcije, latvijski zakonodavac nije ni propisao strože odredbe u smislu članka 5. Direktive 2015/849 niti proširio područje primjene te direktive na temelju njezina članka 4. stavka 1. Na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri je li to doista tako.
- 51 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 3. točku 7. podtočku (c) Direktive 2015/849 treba tumačiti na način da pojam „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva”, u smislu te odredbe, ne obuhvaća vlasnika koji je zakupodavac nekretnine, samo zato što u njoj zakupnik – uz njegovu suglasnost – registrira svoje sjedište i izvršava transakcije.

Drugo pitanje

- 52 S obzirom na odgovor na prvo pitanje, drugo pitanje ne treba ispitati.

Troškovi

- 53 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 3. točku 7. podtočku (c) Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018.,

treba tumačiti na način da:

pojam „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva”, u smislu te odredbe, ne obuhvaća vlasnika koji je zakupodavac nekretnine samo zato što u njoj zakupnik – uz njegovu suglasnost – registrira svoje sjedište i izvršava transakcije.

Potpisi